Acompanyament i guiatge de la lectura

Jornada *El Gust per la lectura*

UAB Bellaterra, 27 d'abril de 2012

Mercè Abeyà i Montserrat Gabarró

- L’autora: Angela Sommer-Bodenburg
- Obres traduïdes al català
- El petit vampir canvia de casa
- Històries de por
- Pràctiques de lectura
- El paper de l’adult
- El guiatge i l’acompanyament de la lectura
- Lectura guiada
- Abans, durant i després de la lectura
- Estratègies per construir el significat
- Projecte de lectura guiada
- Pràctica del joc

Angela Sommer-Bodenburg

«Sé que els nens llegeixen amb gust contes fantàstics, plens de tensió i emocions, i que el seu món imaginatiu és ple de monstres, esperits i éssers d'aquest estil.
Cap nen se n'ha trobat cap a la realitat, però sí que han pogut somiar que, al capvespre, un vampir s'asseu a l'ampit de la seva finestra...»

- Comença a escriure el seu primer llibre per motivar els seus alumnes a llegir.
- Deixa l'escola i es dedica exclusivament a l'escriptura i la pintura.
- Ha escrit més de quaranta llibres per a infants i adults.
- L'obra per la qual es més coneguda dins del món de la literatura infantil és *El petit vampir.*
- S'han traduït a més de trenta llengües i se n'han venut més de deu milions d'exemplars.
- S'ha especialitzat en el gènere de terror combinat amb humor.

Obres traduïdes al català

- El petit vampir (1r)
- El petit vampir canvia de casa (2n)
- El petit vampir se'n va de viatge (3r)
- L'aniversari del petit vampir (6è)

→ Alfaguara-Grup Promotor

- Històries de por
- El món subterrani

→ Bromera

- Quin gos més golafre
- Xocolovski

→ Cruïlla

Aspectes textuals

- Llenguatge acurat i senzill
- Estructura narrativa fàcil de llegir
- Narració en tercera persona amb diàlegs àgils i col·loquials
- Índex amb subtítols
- Il·lustracions atractives

Contingut temàtic

- La **por** és tractada amb **humor**
- Les emocions, sentiments i sensacions que comparteixen els dos amics a través de la seva **amistat**
- Els **valors** implícits en la relació dels dos amics

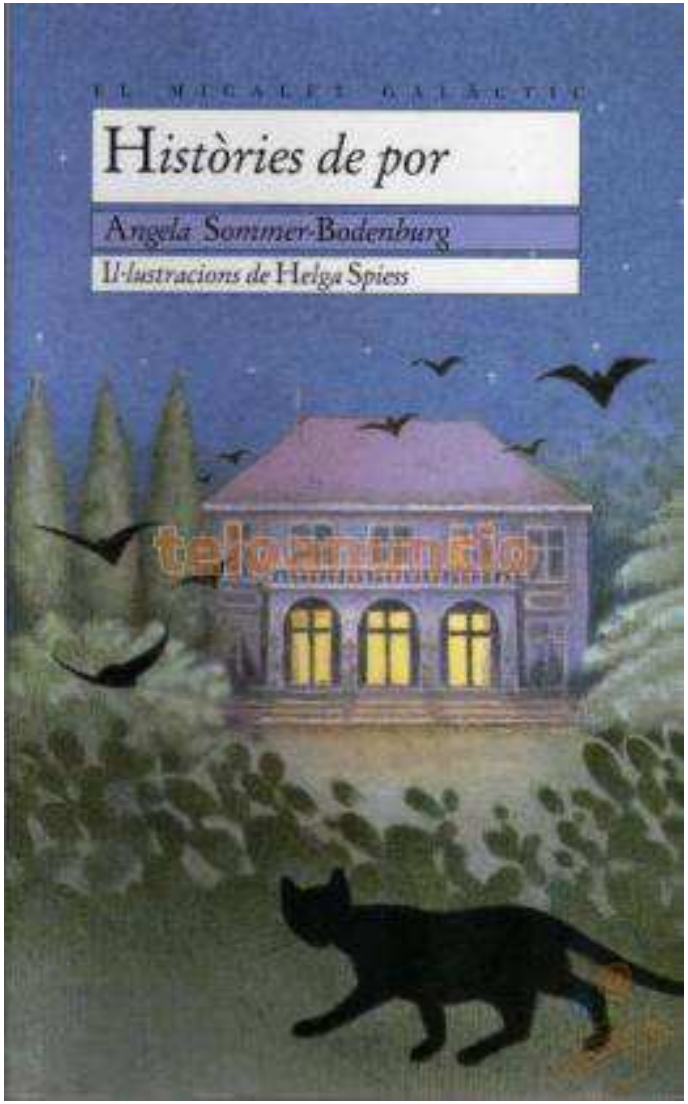

original

enginyós

senzill

interessant

motivador

fresc

atractiu

amè

proper

especial

neguitós

misteriós

Pràctiques de lectura

LECTURES SIMULTÀNIES

- Lectura per part del mestre o la mestra
  - Modelatge de l'adult
  - Lectura en veu alta
- Lectura guiada
  - Compartida mestre/alumnes
  - Posar bastides o falques perquè hi hagi un progrés
- Lectura autònoma
  - Cadascú aplica les seves estratègies i habilitats
  - Lectura silenciosa

El paper de l'adult

- Lectures triades i llegides pel professorat
- Bones i atraients lectures, pensades per a qui les ha de llegir
- Activitats i espais motivadors

CHAMBERS, Aidan
El ambiente de la lectura
México: Fondo de Cultura Económica, 2007 (Col. Espacios para la lectura)

- Disposar de temps i espais
- Lectures individuals i col·lectives
- Lectures narrades i modelades per adults

- Converses formals i informals
- Interacció entre iguals
- Noves lectures

El guiatge i l'acompanyament de la lectura

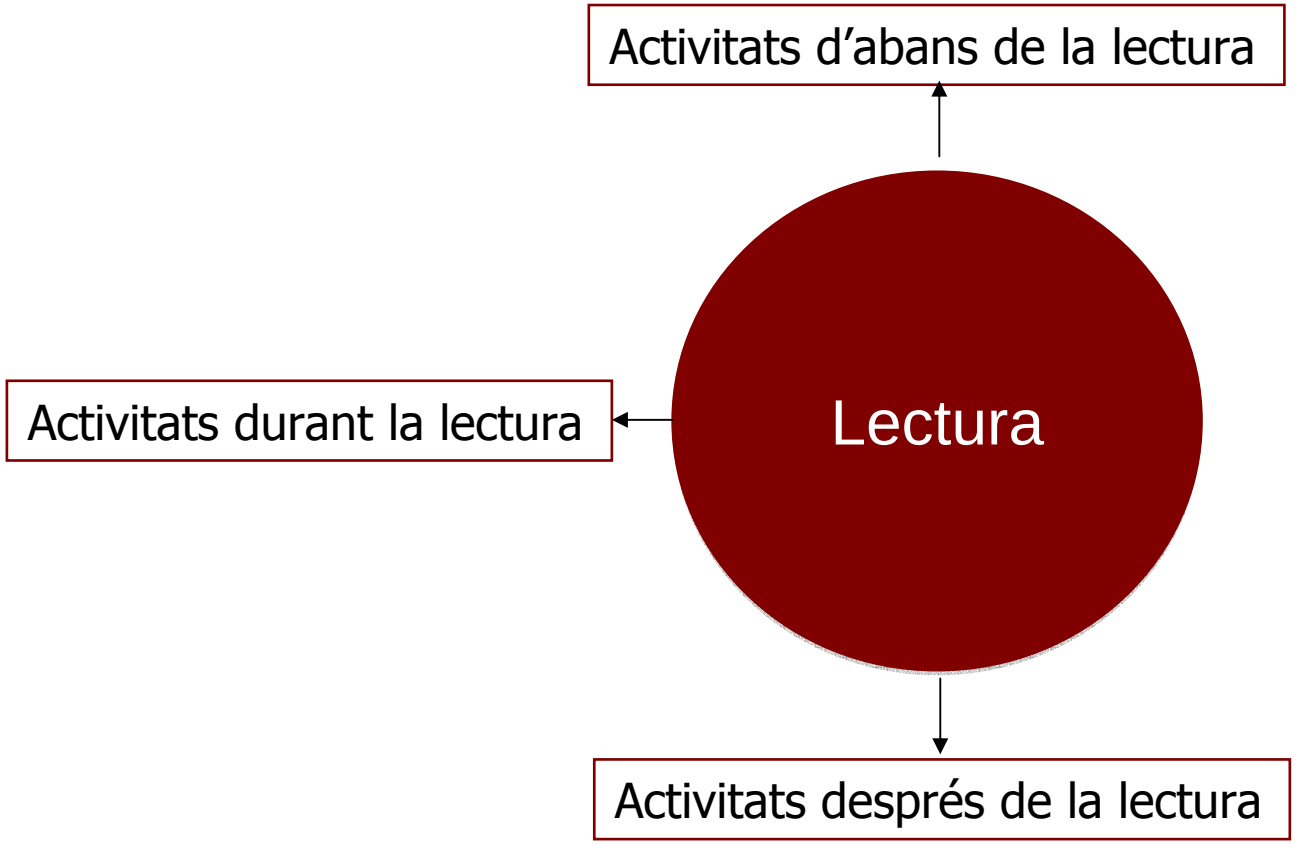

Lectura guiada

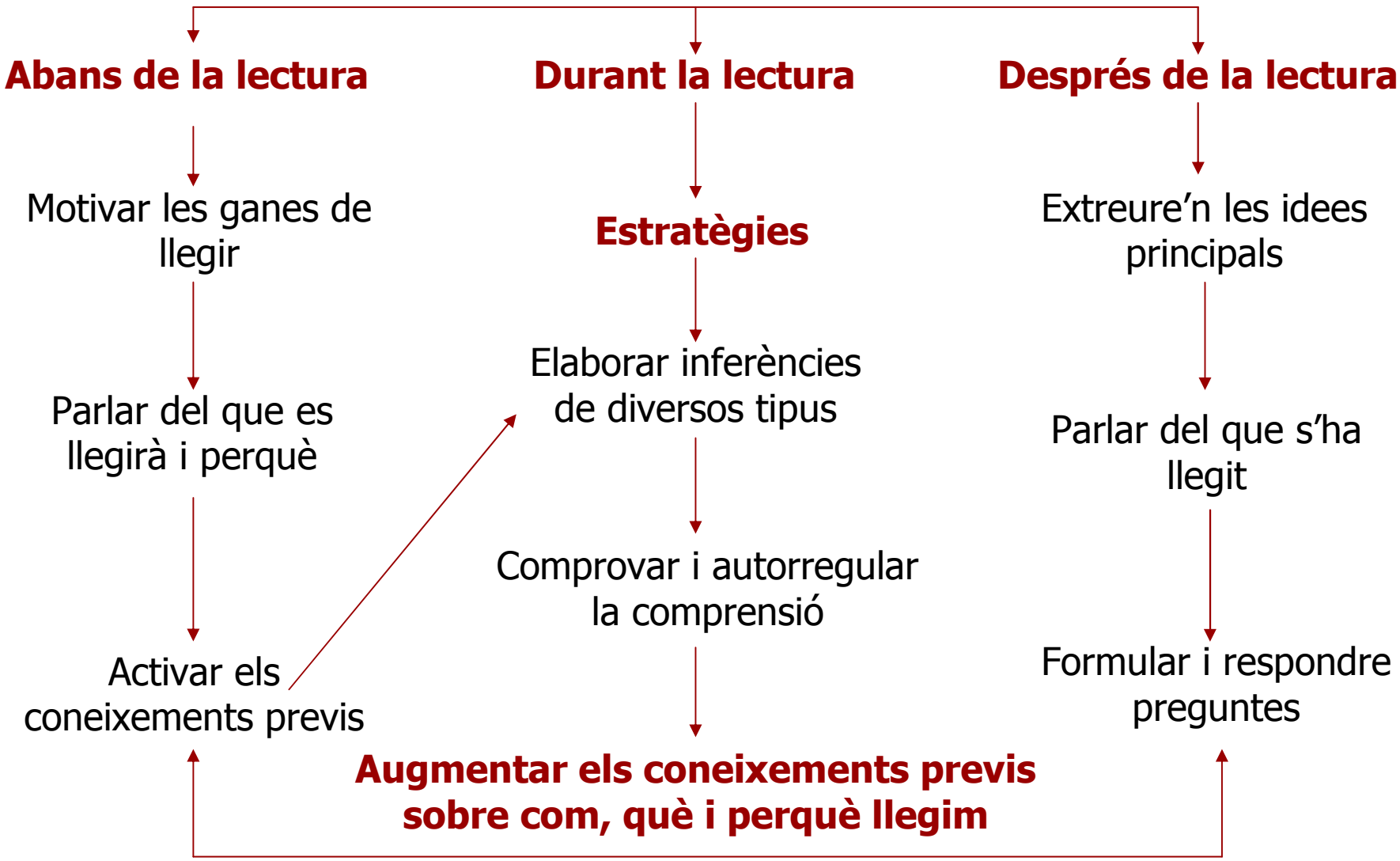

Abans de la lectura

Motivar les ganes de llegir

Parlar del que es llegirà i perquè

Presenteu el llibre a classe, de manera amena, i proposeu que facin hipòtesis o prediccions sobre el títol. Demaneu què els suggereix la paraula *vampir*. Feu que la busquin al diccionari per complementar o saber-ne altres significats.

Activar els coneixements previs

Proposeu que consultin alguns dels llibres que hi ha a la bibliografia sobre els vampirs i demaneu que, entre tots, parlin sobre què en saben, què han trobat i què en pensen.

Durant la lectura

Estratègies per construir el significat

Elaborar inferències

Comprovar les prediccions

Verificar-les

- Anticipar
- Predir
- Fer hipòtesis

Què passarà a continuació?

Com solucionaria jo aquest problema?

Què farà aquest personatge?

Sí aquest ha fet això, l'altre farà...

Què deu voler dir aquesta paraula?

COMPRENSIÓ DEL SIGNIFICAT DEL TEXT

Durant la lectura

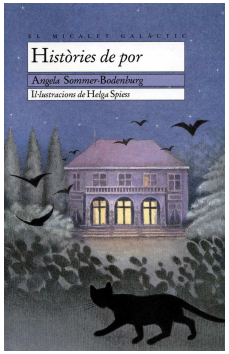

Proposeu una conversa i feu-los preguntes sobre el per què s'adormia cada dia després d'acabar els exercicis de matemàtiques amb en Harry? Per què se sentia tan cansat? Què passava a les classes d'en Harry? *("Harry")*

Feu esment a la carta que li havia escrit la tia Matilde i demaneu que facin suposicions sobre què li deuria demanar la Sabina perquè la tia faci aquesta resposta. *("Wolfgang")*

Demaneu que facin hipòtesis sobre el que li deuria haver passat a l'oncle Herbert. Les suposicions que es fa el pare d'en Florià deuen ser certes?

Cadascú continua la lectura tot comprovant les hipòtesis que han fet. En acabar la història parleu-ne. Quines pistes dóna l'autora perquè es pugui anticipar que l'oncle Herbert és una aparició? Per parelles han de buscar algunes d'aquestes pistes i després posar-les en comú entre tota la classe. *("¡Escac, oncle Herbert")*

Després de la lectura

Quan hagin acabat de llegir la història, proposeu que per parelles preparin quatre preguntes per fer a la resta de la classe.
("Adéu")

Després de llegir tots els contes, proposeu de fer un quadre resum amb els protagonistes dels contes, qui els narra, el lloc on es produeixen, el personatge misteriós que hi intervé i els fets més importants que es produeixen.

Quan acabin la lectura del llibre proposeu que, en grups, s'inventin un nou desenllaç a partir del capítol 26, "Un pla molt perillós". Demaneu que pensin altres alternatives.

Valoreu en conjunt la narració i feu-los que opinin sobre:
El que els ha cridat més l'atenció.
El que els sembla que faltava o sobrava a la història.
Quin personatges els han agradat més i per què?
Quin és el que els ha desagradat o molestat, etc.
Què han après llegint aquest llibre?
S'han complert les expectatives que es van crear en començar-lo a llegir?

Context d'una seqüència didàctica en un projecte de lectura guiada

Des de l'àrea de llengua amb interrelació amb altres àrees

Competència comunicativa

- Expressió oral: conversa, diàleg...
- Comprensió d'un text amb activitats d'abans, durant i després
- Estructura del llibre
- Altres narracions i tipologies textuals
- Narracions audiovisuals
- Contes populars
- Vocabulari, frases i expressions (sentit figurat, comparacions...)
- Poemes

Escriptura

- Expressió escrita
- Resum
- Elaboració d'un nou text
- Vocabulari

TAC

- Pàgines web
- Fotografies
- Doc. audiovisuals
- Bloc, wiki, etc.

Coneixement del medi, natural, social i cultural

- Cerca, organització i comunicació d'informació
- Costums i tradicions
- Experimentació

Educació física i artística

- Música: audició, ball, cançons...
- Plàstica: decoració, maquillatge...
- E. Física: Jocs

Tutoria: valors, emocions, sentiments...

- Por
- Humor
- Amistat, respecte als altres, companyonia, tolerància...
- Cooperació entre iguals

Treball d'aula:

- Lectura silenciosa, lectura per part de l'adult, lectura preparada, etc.
- Interacció adult/infants
- Treball individual, per parelles, en petit grup, en gran grup...

Les cartes del petit vampir
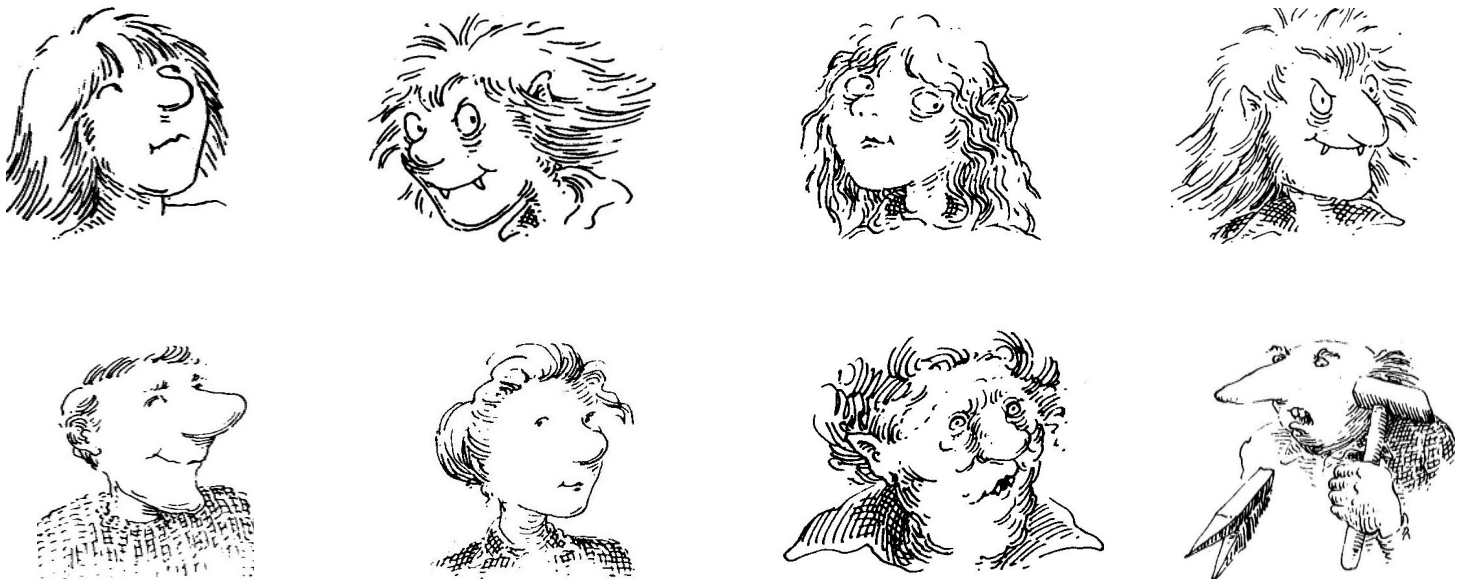
El joc consta de 40 cartes:
8 amb la imatge dels personatges de la història
32 amb frases que corresponen a característiques dels 8 personatges (4 per a cadascú)
Poden jugar-hi un grup mínim de 4 jugadors i màxim de 8.